

TÜRSAB İNANÇ TURİZMİ 2014 RAPORU

BU YIL İNANCA 2.3 MİLYAR LİRA HARCAYACAĞIZ

Dünya Turizm Örgütü rakamlarına göre, 2013 yılında dünyada turizm amaçlı seyahat edenlerin sayısı 1 milyarı aştı. Söz konusu 1 milyar kişinin yaklaşık 300 milyonu tatiline ‘inancı’ da dahil ediyor. Dünyada giderek büyüyen inanç turizminden elde edilen gelir 20 milyar dolara yaklaşmış durumda. Türklerin bu yıl hac ve umre için 1.1 milyar dolarlık harcama yapması beklenirken söz konusu pazardaki payı yüzde 5 gibi hiç de küçümsenmeyecek bir seviyeye ulaşacak.

Dünyada ve Türkiye’de inanç turizmi giderek büyük bir pay almaya başlarken Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TÜRSAB) ‘inanç turizmini’ masaya yatırdı. Diyanet İşleri Başkanlığı rakamları çerçevesinde hazırlanan **TÜRSAB İnanç Turizmi 2014 Raporu’na** göre, bu yıl 61 bin hacı adayı kutsal topraklara giderek hac farızasını yerine getirecek. İlk katile de 1 Eylül Pazartesi günü yola çıkacak. Bu yıl içinde umreye gidenlerin sayısı da 400 bini aşarak rekor kırdı. TÜRSAB acentalarından ve Diyanet İşleri Başkanlığı’ndan alınan bilgilere göre hacı adayları, bu seyahat sırasında ortalama 4 bin Euro harcarken, umre için bu rakam ortalama 1.500 Euro düzeyinde seyrediyor. Türkiye’den kutsal topraklara hac ve umre için gideceklerin bu yıl yapacakları harcama 845 milyon Euro’yu bulacak görünüyor. Bu da 1.1 milyar dolar yani yaklaşık 2.3 milyar liralık bir harcama anlamına geliyor.

KOMŞULARDAKİ GERGINLİK İNANCI SARSTI

Türkiye’de 400-500 bin kişi dini amaçlı olarak Suudi Arabistan’a giderken, Türk turizmi açısından da ‘inanç’ her geçen yıl daha büyük bir önem taşıyor. Üç büyük dinin kutsal mekanlarının bulunduğu Türkiye’ye dini amaçlı seyahat edenlerin sayısı 2007 yılında 147 bini aşarak zirve noktasına ulaştı. Ancak daha sonraki yıllarda komşularımız Suriye ve Irak’ta yaşananlar, İsrail ile artan gerginlik bu rakamı 2013 yılında 59 bine kadar düşürdü. Bu sene yılın ilk altı ayında Türkiye’ye dini amaçlı yapılan seyahatlerin sayısı 55 bine ulaşarak umut verse de komşu ülkelerde gerginliklerin halen devam ediyor olması 2007 yılı rakamlarına ulaşmanın şu an için zor olduğunu ortaya koyuyor.

Türkiye’nin inanç turizminde yılda en az 250 bin kişiyi ağırlaması gerektiğini ve

bunun potansiyelinin olduğunu söyleyen TÜRSAB Başkanı Başaran Ulusoy, pazartesi günü başlayacak kutsal topraklara ziyaret için de tüm hazırlıklarının tamamlandığını ifade ediyor. Suudi Arabistan'ın Mekke şehrinde devam eden inşaatlar nedeniyle bir süredir sınırlı sayıda hacı kabul ettiğini anımsatan Ulusoy, "Diyanet İşleri Başkanlığı ile uyumlu olarak çalışmalarımız sürüyor. Bu yıl 61 bin hacı adayını kutsal topraklara gidecek. Önümüzdeki yıldan itibaren Suudi Arabistan kontenjanları artıracığı için hacca gidenlerin sayısının yeniden 80 binleri geçmesini bekliyoruz" dedi.

İNANÇ TURİZMİNDE ÖNE ÇIKANLAR

- Suudi Arabistan'a her yıl 5.5 milyon Müslüman umre için giderken, bunların 1.8 milyonu Hac için kutsal toprakların yolunu tutuyor.
- Bu sene Türkiye'den 61 bin kişi hac görevini yerine getirmek için kutsal topraklara gidecek.
- Hacı adaylarının 22 bin 231'i özel şirketler aracılığı ile yola çıkacak. Kalan bölümü ise Diyanet organize edecek.
- Bu sene hacca gideceklerin yüzde 53'ünü kadınlar oluşturacak.
- Bu yıl umreye gideceklerin sayısı 400 bini aşarak rekor kırdı.
- 2014'te Diyanet ile hacca gideceklerin ödeyecekleri en düşük rakam 2 bin 780 Euro.
- Ortalama olarak her yıl 100 bin kişilik Hac başvurusu oluyor.
- Umre ve hac için Türkler bu yıl toplam 2.3 milyar lira harcayacak.
- Türkiye'ye 2013 yılında dini amaçlarla seyahat edenlerin sayısı 59 bin kişi oldu.
- Türkiye'de yaklaşık 40 ilde inanç turizmine uygun olarak seyahat edilecek mekanlar bulunuyor.

BÖLÜM 1: İNANÇ TURİZMİ VE TÜRKLERİN PAYI

İNANÇ TURİZMİ NEDİR?: Hem dünyada hem de Türkiye'de giderek daha çok ilgi gören inanç turizminin tanımı "İnsanların devamlı ikamet ettikleri, çalıştıkları ve her zamanki olağan ihtiyaçlarını karşıladıkları yerlerin dışına, dini inançlarını gerçekleştirmek için inanç çekim merkezlerini görmek amacıyla yaptıkları turistik amaçlı geziler" olarak yapılıyor. Dolayısıyla inanç turizmi dendiğinde hem Türkiye'den yurt dışına dini inançları nedeniyle çıkanlar hem de yurt içindeki dini mekanlara gelen Türk ve yabancı ziyaretçilerin gerçekleştirdiği gezileri anlamak mümkün. Dünya Turizm Örgütü verilerine göre yaklaşık 300 milyon kişi inanç turizmi kapsamında seyahat ediyor. Bunların yaptığı harcama da 20 milyar dolara yaklaşmış durumda.

TABLO 1: BU YIL 61 BİN KİŞİ HAC'A GİDİYOR

Yıl	Umre'ye gidenlerin sayısı	Hac'a gidenlerin sayısı
2011	411.495	89.033
2012	381.881	75.607
2013	391.500	60.892
2014	400.526	61.300

TABLO2: 2013'TE HAC'A GİDEN KADINLARIN SAYISI DAHA FAZLA

Yaş Grubu	Toplam	Erkek	Kadın
	56.396	25.954	30.442
-20	204	101	103
21-25	113	42	71
26-30	388	144	244
31-35	1.229	553	676
36-40	2.108	945	1.163
41-45	3.022	1.378	1.644
46-50	5.085	2.103	2.982
51-55	7.870	3.419	4.451
56-60	10.784	4.872	5.912
60	25.593	12.397	13.196

TÜRKLERİN HAC HARCAMASI: Türkiye'den bu yıl görevliler dahil 61 bin 300 kişi kutsal toprakları ziyaret edecek. Hacı adaylarının bulunduğu ilk kabile 1 Eylül Pazartesi günü törenle uğurlanacak. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın verdiği bilgiye 22 bin 231 kişi şirketler aracılığıyla, kalan yüzde 39 bin 69 kişi de Diyanet İşleri Başkanlığı ile kutsal toprakları ziyaret edecek. 8 bine yakın Türk vatandaşı da AB ülkeleri ve dünyanın diğer yerlerinden Diyanet'in organizasyonuna katılacak. Bu yıl hacca gidecek adayların yüzde 53'ünü kadınlar oluşturacak.

Seyahat acenteleri ve Diyanet'in rakamlarına göre hacca gidenler ortalama bu sene 4 bin Euro harcayacak. Bu ortalamadan gidildiğinde hac vazifesini yerine getirecek olan Türkler 245 milyon Euro yani 686 milyon liralık bir harcama yapacak. Hac için en düşük fiyat bu yıl 2 bin780 Euro'dan başlarken en yüksek

17 bin Euro'ya kadar ulaşacak.

TABLO 3: 17 BİN EURO'YA KADAR ÇIKABİLİYOR

Yıl	DİYANET			ACENTE			
	<i>Normal</i>	<i>Müstakil</i>	<i>Otel</i>	<i>Normal</i>	<i>Müstakil</i>	<i>Otel</i>	<i>Delüks Otel</i>
2012	2730-2850	3950-4990	5750 ve üzeri (12000)	2730	3900-4900	5750-11500	
2013	2730-3100	4000-5000	5750 ve üzeri	2700	4100-4600	8400-9350	
2014	2780	4060-4680	5470 ve üzeri	2780	4180-4680	5630-5830	10200-17000

UMRE'DE REKOR KIRDIK: Aralık ayında başlayan ve Ramazan Bayramı ile son bulan umre sezonunda Türkiye bu sene rekora koştu. Bir önceki yıl 382 bin 801 kişinin gittiği umreye, bu yıl Diyanet İşleri Başkanlığı ve seyahat acenteleri toplam 400 bin 526 kişiyi götürdü. Acenteler umreye 290 bin 612 kişiyi taşıırken, Diyanet'in organizasyonu ile toplam 109 bin 914 kişi kutsal topraklara gitti. Diyanet'in organizasyonu ile gidenler arasında yüzde 62.8 ile kadınların çoğunluğu dikkat çekti. Diyanet'in verilerine göre umreye, 81 ilin tamamından katılım sağlandı. Diyanet'le umreye gidenler arasında ilk sırayı 15 bin kişi ile İstanbul çekti. İstanbul'u 10 bin 425 kişi ile Ankara, 5 bin 467 kişiyle Bursa, 3 bin 954 kişiyle Konya ve 3 bin 867 kişiyle İzmir takip etti. 65 yaş ve üzeri vatandaşlar umreye gidenler arasında ilk sırada yer aldı. 65 yaş ve üzeri toplam 33 bin 538 vatandaş umreye gitti. İkinci sırada 12 bin 664 kişiyle 56-60 yaş arası vatandaşlar, üçüncü sırada 11 bin 225 kişi ile 51-55 yaş arası kişiler yer aldı. 20 yaşından küçük 5 bin 704 kişi de umreye gidenler arasında. Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği ve Diyanet'e göre umreye gidenlerin sayısı bu yıl son 10 yılın zirvesine çıktı. Ortalama umre için harcanan paranın 1.500 Euro olduğundan hareket edilirse Türkler bu yıl umreye 600 milyon Euro harcadı. Bu da TL bazında 1 milyar 680 milyon lira demek.

TABLO 4: 895 EURO'YA UMREYE GİTMEK MÜMKÜN

DİYANET		Ekonomik konaklama	Normal konaklama	Otel konaklamalı
Euro	Umre-7 günlük	895-950	995-1050	1245-1470
ACENTE				
Euro	Umre-12 günlük	975 - 2400		

BÖLÜM 2: TÜRKİYE'DE İNANÇ TURİZMİ VE POTANSİYELİ

İKİ İLDEN BİRİNDE İNANÇ TURİZMİNE YÖNELİK KUTSAL MEKAN

VAR: Turizm Bakanlığı verilerine göre, Türkiye'de 43 ilde inanç turizmine yönelik mekan bulunuyor. Bir başka deyişle 2 ilden birinde inanç turizmine konu olan kutsal mekanlar bulunuyor. Bu iller şöyle: Adana, Adıyaman, Ağrı, Aksaray, Amasya, Ankara, Antalya, Artvin, Bitlis, Bursa, Denizli, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, Erzurum, Gaziantep, Gümüşhane, Hatay, Isparta, Mersin, İstanbul, İzmir, Karaman, Kars, Kayseri, Kırklareli, Kırşehir, Konya, Malatya, Manisa, Mardin, Muğla, Nevşehir, Niğde, Ordu, Osmaniye, Siirt, Sivas, Şanlıurfa, Tokat, Trabzon, Van, Zonguldak.

HIRİSTİYANLI İÇİN ÖNEMLİ 9 BÖLGE BELİRLENDİ:

1993 yılında inanç turizminin geliştirilmesi amacıyla başlatılan çalışmalar kapsamında, Türkiye'de üç büyük dinin günümüze kadar oluşan eserleri ve ibadet yerlerinin envanteri çıkarıldı. Türkiye genelinde Valilikler, Kültür Bakanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Genel Müdürlüğü, Diyanet İşleri Başkanlığı ve çeşitli üniversitelerin de görüşleri de alınarak yapılan envanter çalışmasında, ülkemizde yer alan ve sayıları çok fazla olan eserler belirlendi. Bu proje kapsamında Dışişleri Bakanlığı Başkanlığında, İçişleri Bakanlığı, Turizm ve Kültür Bakanlığı ile kamu kurum ve kuruluşlarından oluşan bir komitede kuruldu. Söz konusu komite Türkiye'de bu anlamda Hıristiyanlık için önemli olan 9 adet merkez belirledi. İşte o merkezler:

- 1-Hatay- Merkez: St. Pierre Anıt Müzesi
- 2- İçel-Tarsus: St. Paul Anıt Müzesi
- 3- İzmir Selçuk: Meryem Ana Evi
- 4- Antalya-Demre: St. Nicola Kilisesi
- 5- Manisa-Sard: Sard Sinagogu
- 6- Manisa-Alaşehir: Alaşehir Kilisesi
- 7-Isparta-Yalvaç: Pisidia Antik Kenti
- 8-Nevşehir-Derinkaya: Ortodoks Kilisesi
- 9- Denizli-Pamukkale: Laodikya Antik Kenti

2007 EN PARLAK YIL OLDU: Türkiye İstatistik Kurum (TÜİK) verilerine göre Türkiye'ye gelen turistler içinde 'dini amaçlı' gelenlerin sayısı oldukça düşük. 2003 yılında Türkiye'ye dini amaçlı seyahat edenlerin sayısı 64 bin 548 olurken, bu rakam 2007 yılında 143 bin 969 kişi ile zirve noktaya ulaştı. 2012 yılından itibaren sert bir düşüş yaşanırken, 2013'te son 59 bin kişi ile son 10 yılın dibine vurdu. Bu gelişmede başta Suriye ve Irak olmak üzere bölge ülkelerinden yaşanan olaylar etkili oldu. İsrail ile yaşanan gerginlik de yine Tevat'ta adı geçen Dicle, Fırat bölgesi ve Harran'a gelen İsraili sayısını ciddi anlamda düşürdü. Bu yılın ilk altı ayında dini amaçlı turist sayısı 55 bini bulsa

da olayların devam etmesi yıl sonunda rakamın yine 100 binlerin altında kalacağını işareti olarak yorumlanıyor.

TABLO 5: İLK ALTI AYDA TOPARLANMA VAR

Yıl	Dini Amaçlı Gelen Turist Sayısı
2003	64.548
2004	65.778
2005	112.308
2006	125.503
2007	143.969
2008	99.041
2009	127.815
2010	114.340
2011	106.743
2012	66.401
2013	59.076
2014(Ocak-Haziran)	55.540

EN ÇOK ZİYARET EDİLEN KUTSAL MEKANLARDA SULTANAHMET CAMİİ 20'NCİ: Dünyada en çok ziyaret edilen kutsal mekanlar sıralamasında ilk sırada her yıl ayrı ayrı 30 milyon kişiyi ağırlayan Tokyo'daki Meiji Shrine ve Sensoji Tapınağı yer alıyor. Bunu 21.9 milyon ziyaretçiyle Hindistan'daki Kashi Vishwanath Tapınağı ve 20 milyon ziyaretçiyle Meksika'daki Our Lady of Guadalupe Bazilikası izliyor. Listenin 20'nci sırasında ise İstanbul'daki Sultanahmet Camii bulunuyor. Sultanahmet Camii'nin yıllık ziyaretçi sayısı yaklaşık 5 milyon. 29'uncu sırada ise 2.9 milyon yıllık ziyaretçiyle Ayasofya yer alıyor. (Not: Türkiye'ye yapılan dini turizm ile müze ve camilere yapılan ziyaret sayısı farklılık gösteriyor. Çünkü Türkiye'ye seyahat amacı ile gelerek dini ziyaretler yapanlar 'dini amaçla' gelenler bölümünde yer almıyor.)

TABLO 6: SULTANAHMET CAMİİ DÜNYADA 20'NCİ SIRADA

Sıra	Kutsal Mekan	Ülke	Yıllık Ziyaretçi Sayısı
1	Meji Shrine ve Sensoji Tapınağı	Japonya	30 milyon+30 milyon
2	Kashi Vishwanath Tapınağı	Hindistan	21.9 milyon
3	Our Lady of Guadalupe Bazilikası	Meksika	20 milyon
4	Tirupati Tirumala Devasthanams Tapınağı	Hindistan	18.2 milyon
5	Notre Dame Katedrali	Fransa	13.6 milyon
6	Sacre Coeur Bazilikası	Fransa	10.5 milyon
7	Naritasan Shinshoji Tapınağı	Japonya	10 milyon
7	Tsurugaoka Hachimangu Shrine	Japonya	10 milyon
7	Kiyomizu-dera ve Kinkaku-ji Tapınağı	Japonya	10 milyon+6 milyon
10	Ise Jingu	Japonya	8.5 milyon
20	Sultanahmet Camii	Türkiye	5 milyon
29	Ayasofya	Türkiye	3.2 milyon

BÖLÜM 3: SORUNLAR VE ÇÖZÜM ÖNERİLERİ:

Türkiye’de inanç turizmi kavramı 1995 yılından sonra oturdu. Aradan geçen 19 yıl içinde yol alındıysa var olan potansiyelin değerlendirildiği ve Türkiye’nin bu alanda hak ettiği yere ulaştığını söylemek çok zor. Türkiye’de turizmin çeşitlenmesi, deniz-kum-güneş turizminin yanı sıra alternatif turizmlere yönelik adımların atılması süreci başlasa da henüz bu alanda atılacak çok adım var. İnanç turizminde halen en büyük sorun 43 ilde inanç turizm standartlarına giren yer olsa da konaklama probleminin henüz aşılamaması. İnanç turizmi güzergahında otellerin yapılması teşvik edilmeli. Çünkü yatırımların sahil şeridine toplanması bu bölgelerde yatak fazlası olarak göze çarparken bir çok ilde konaklayacak yer sorunu devam ediyor. Yine Türkiye’nin bu alandaki zenginliğine yönelik yurtdışı kampanya ve tanıtımlarına ağırlık verilmesi gerekiyor.

Özellikle Antalya ve Mardin’in özgün mimarisiyle kimlikli bir şehir olduğuna işaret eden TÜRSAB Başkanı Başaran Ulusoy, “Bizim Safranbolu gibi tarihi, mimari dokuyu muhafaza edebilmiş yerlerdeki tarihi yapıların ve evlerin onarılmasına ihtiyacımız var. Hem bu tarihi mimari dokuyu koruyabilmek hem onları turizme kazandırabilmek için pansiyonculuğu teşvik etmek için bir girişim başlatacağız. Türkiye’ye dini amaçla yapılan seyahatlerini sayısı en az 250 bine ulaşmalı” dedi.

Kutsal topraklara yönelik Diyanet İşleri Başkanlığı ile TÜRSAB olarak uyumlu çalışmalarının devam ettiğine işaret eden Ulusoy” Hem hac hem de Umre döneminden Türkiye’den giden hacı sayısı sürekli olarak artış gösteriyor. Türk yatırımcılar tarafından Suudi Arabistan’da hayata geçirilen otobüs ve otel yatırımlarının yanı sıra Türkiye’deki havacılık sektörünün artan sayıyla paralel olarak buraya yönelik uçak seferlerini de yukarıya çekmesi fiyatları her yıl biraz daha ulaşabilir hale getiriyor. Buradan bakıldığında Hacı başına yapılan harcama ortalama olarak 2 bin 500 ile 3 bin Euro civarında seyrediyor. Özellikle gelecek yıldan itibaren Kabe’nin etrafındaki tadilat çalışmalarının bitmesiyle birlikte hareketin daha da artmasını bekliyoruz” değerlendirmesinde bulundu.